

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 31 maja 2024 r.

KN-V.431.12.2024.7

Pani
Aleksandra Skraburska
Prezes Zarządu
Fundacji Początek Świata
ul. J. Słowackiego 67
62-020 Swarzędz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli <i>(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)</i>	Przedmiotem kontroli było spełnianie przez przedsiębiorstwo społeczne warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej ¹ , zwanej dalej „Ustawą”. Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 16 ust. 1 Ustawy oraz przepisów rozdziałów 2-5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² . Kontrolą objęto okres od 28 czerwca 2023 r., tj. od dnia uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego, do 18 kwietnia 2024 r., tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.
Jednostka kontrolowana	Fundacja Początek Świata ³ , ul. J. Słowackiego 62-020 Swarzędz, posiadająca status przedsiębiorstwa społecznego, zwana dalej „Fundacją” lub „przedsiębiorstwem społecznym”.
Kontrolerzy	Jacek Kaźmierczak – inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 88/24 z 27 marca 2024 r., Justyna Szymańska – starszy specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 88/24 z 27 marca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrolę przeprowadzono w dniach od 4 do 18 kwietnia 2024 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Aleksandra Skraburska – Prezes Zarządu Fundacji.

(akta kontroli: str. 9-14, 64-76)

Na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości spełnianie przez Fundację Początek Świata warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 Ustawy.

Ocenę uzasadnia:

- prowadzenie przez Fundację działalności gospodarczej, zgodnie z art. 3 Ustawy,
- prowadzenie przez Fundację działalności służącej rozwojowi lokalnemu i mającej na celu realizację usług społecznych, zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawy,
- zapewnienie przez Fundację zatrudnienia, zgodnego z art. 5 ust. 1 Ustawy,

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 113.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Numer KRS: 0000647661.

- posiadanie przez Fundację organu konsultacyjno-doradczego, zgodnie z art. 7 Ustawy,
- przestrzeganie przez Fundację, określonych w art. 8 Ustawy, zakazów w zakresie rozdysponowania majątku przedsiębiorstwa społecznego na rzecz podmiotów powiązanych,
- przestrzeganie przez Fundację, określonych w art. 9 Ustawy, ograniczeń w zakresie przeznaczenia zysku lub nadwyżki bilansowej przedsiębiorstwa społecznego,
- sporządzenie i przekazanie wojewodzie rocznego sprawozdania przedsiębiorstwa społecznego, zgodnie z art. 10 Ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Wojewoda Wielkopolski decyzją z 28 czerwca 2023 r.⁴ przyznał Fundacji status przedsiębiorstwa społecznego. Fundacja została umieszczona w elektronicznym wykazie przedsiębiorstw społecznych prowadzonym przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. (akta kontroli: str. 7-11)

Fundacja, w okresie objętym kontrolą, prowadziła działalność gospodarczą, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców⁵, zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, co było zgodne z art. 3 ust. 2 Ustawy. Fundacja, zgodnie z aktem ustanowienia Fundacji⁶ oraz Statutem Fundacji, działała na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach⁷, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁸ oraz Statutu Fundacji. Fundacja została powołana między innymi w celu: organizowania, promowania i wspierania przedsięwzięć społeczno-gospodarczych, a zwłaszcza działalności społecznej, informacyjnej, kulturalnej, naukowej i oświatowej na rzecz rozwoju osobistego, poszanowania praw człowieka, zrównoważonego rozwoju, społecznej odpowiedzialności biznesu, przejrzystości struktur życia publicznego, budowania partnerstwa międzysektorowego, rozwijania społeczności lokalnych, w tym na obszarach wiejskich i budowania społeczeństwa informacyjnego, kompleksowego wspierania rodzin, w których znajduje się osoba z niepełnosprawnościami lub dysfunkcjami oraz ich otoczenia, podejmowania działań zmierzających do wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami lub dysfunkcjami, tworzenia warunków do ich aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, działania na rzecz ochrony ich zdrowia oraz włączenia w te działania ich rodzin i najbliższego otoczenia, organizowania, promowania i wspierania wszelkiej działalności diagnostycznej i terapeutycznej rodzin z osobą z niepełnosprawnościami lub dysfunkcyjnej, wspierania i prowadzenia pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, a także prowadzenia działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W § 12 ust. 4 Statutu Fundacji określone zostało, iż nie działa ona w celu osiągnięcia zysku.

(akta kontroli: str. 9-25, 64-76)

W okresie objętym kontrolą, Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa albo samorządowa osoba prawna nie posiadały nad Fundacją kontroli w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów⁹, co potwierdził w złożonym oświadczeniu Prezes Zarządu Fundacji i co było zgodne z zapisami art. 3 ust. 2 Ustawy.

(akta kontroli: str. 356)

⁴ Znak PS-V.8690.47.2023.6.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 236 ze zm.

⁶ Akt notarialny z 2 listopada 2016 r., repertorium A numer: 4867/2016.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 166.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 594.

Przedsiębiorstwo społeczne, w okresie objętym kontrolą, prowadziło działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności i zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami realizowało następujące działania:

- 1) kompleksowe wspieranie rodzin, w których znajdowała się osoba z niepełnosprawnością lub dysfunkcyjna oraz ich otoczenia, w tym:
 - warsztaty dla rodzin z niepełnosprawnością,
 - konsultacje specjalistyczne,
- 2) wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami lub dysfunkcyjnych, tworzenie warunków do ich aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony zdrowia oraz włączanie w te działania ich rodzin i najbliższego otoczenia, w tym:
 - organizacja Charytatywnego Koncertu Świątecznego,
- 3) organizowanie, promowanie i wspieranie wszelkiej działalności diagnostycznej i terapeutycznej rodzin z osobą z niepełnosprawnościami lub dysfunkcjami, w tym:
 - prowadzenie diagnoz i terapii specjalistycznej, takich jak terapia logopedyczna, pedagogiczna, psychologiczna, integracji sensorycznej i fizjoterapii,
- 4) organizowanie, promowanie i wspieranie wszelkiej działalności edukacyjnej i wychowawczej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami lub dysfunkcjami, w tym:
 - prowadzenie Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego, realizującego obowiązek szkolny dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- 5) działanie na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, tj.:
 - organizację półkolonii letnich i zimowych,
- 6) wspieranie i prowadzenie pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, a także prowadzenie działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym:
 - pomoc w pozyskiwaniu środków na finansowanie diagnostyki i leczenia dzieci z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli: str. 9-25, 64-76, 354-355)

Fundacja, w okresie objętym kontrolą, zatrudniała ogółem 46 osób, z czego na podstawie umowy o pracę 21 osób w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy (wśród których znajdowały się trzy osoby zagrożone wykluczeniem społecznym), dwóch pracowników w wymiarze ½ pełnego wymiaru czasu pracy i jednego pracownika w wymiarze wyższym niż ½ pełnego wymiaru czasu pracy, a niższym niż pełen etat. Ponadto 13 osób zatrudniano na podstawie umów cywilnoprawnych i współpracowano z czterema osobami prowadzącymi jednoosobową działalność gospodarczą, które nie były pracodawcami, świadczącymi na rzecz przedsiębiorstwa społecznego usługi przez nieprzerwany okres co najmniej trzech miesięcy.

(akta kontroli: str. 77-233, 329-334)

Przedsiębiorstwo społeczne dla dwóch osób zatrudnionych w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy, zagrożonych wykluczeniem społecznym, dla których został udzielony instrument wsparcia określony w art. 22 Ustawy, opracowało i realizowało indywidualny plan reintegracyjny. Indywidualne plany reintegracyjne zawierały informacje o:

- sytuacji społecznej i zawodowej osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym,
- planowanych działaniach z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej,
- zakładanych efektach planowanych działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej oraz sposobach ich oceny.

(akta kontroli: str. 77-283, 329-334)

Przedsiębiorstwo społeczne, w okresie objętym kontrolą, posiadało organ konsultacyjno-doradczy, powołany uchwałą Zarządu Fundacji¹⁰ z 1 czerwca 2023 r. o nazwie „Rada

¹⁰ Nr 01/06/2023.

Konsultacyjno-Doradcza”, zwana dalej „Radą”. Zgodnie z ww. uchwałą w skład Rady wchodził Zarząd Fundacji i wszyscy pracownicy. W dniu 14 sierpnia 2023 r. na spotkaniu Rady został ustalony jej minimalny skład w ilości trzech osób. Rada, jako organ doradczo - opiniujący, powołany do wspierania Zarządu w podejmowaniu określonych decyzji, posiadała zapisane ww. uchwale kompetencje, w szczególności do:

- zapoznawania się nie rzadziej niż raz w roku z wynikami działalności Fundacji jako przedsiębiorstwa społecznego oraz wyrażania opinii w tym zakresie;
- opiniowania regulaminu pracy lub zasad organizacji pracy ustalanych przez Fundację jako przedsiębiorstwo społeczne oraz proponowanych zmian w tym zakresie;
- opiniowania planowanych działań Fundacji jako przedsiębiorstwa społecznego, w tym na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.

Pierwsze spotkanie konsultacyjne Fundacji odbyło się 14 sierpnia 2023 r., co potwierdzał sporządzony z przedmiotowego spotkania protokół. Wzięli w nim udział członkowie Zarządu Fundacji oraz pracownicy Fundacji. Przedmiotem spotkania konsultacyjnego Fundacji było m.in.: omówienie zakresu zadań, kompetencji i cel istnienia Rady Konsultacyjno-Doradczej, ustalenie minimalnego składu Rady, ustalenie kolejnego terminu spotkania, a ponadto wskazanie źródła pozyskiwania informacji na temat rocznego sprawozdania finansowego.

(akta kontroli: str. 55-63)

Przedsiębiorstwo społeczne, w okresie od 28 czerwca 2023 r. do 12 kwietnia 2024 r., zgodnie z oświadczeniami złożonymi przez Prezesa Zarządu Fundacji:

- nie udzielało pożyczek osobom prawnym organizacyjnie z nim powiązanim ani swoim członkom, członkom organów tego przedsiębiorstwa, osobom zatrudnionym w tym przedsiębiorstwie ani osobom, z którymi osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ani nie zabezpieczało ich zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego;
- nie posiadało nad sobą kontroli w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów prowadzonej przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, państwową albo samorządową osobę prawną;
- nie przekazywało majątku na rzecz osób, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 Ustawy, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje nieodpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- nie przeznaczala zysku albo nadwyżki bilansowej uzyskanych z wykonywanej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej, do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i osób w nim zatrudnionych;
- nie dokonywało zakupu towarów lub usług od osób prawnych organizacyjnie z nim powiązanych lub podmiotów, w których uczestniczą osoby, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 Ustawy, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

(akta kontroli: str. 356-357)

W dniu 19 marca 2024 r. Fundacja przekazała Wojewodzie Wielkopolskiemu sprawozdanie za rok 2023, które zawierało elementy określone w art. 10 ust. 2 Ustawy, tj.: nazwę i formę prawną, adres siedziby oraz dane kontaktowe, NIP, numer identyfikacyjny REGON oraz numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, informację o podjętych działaniach dotyczących reintegracji społecznej i zawodowej osób zatrudnionych wraz z osiągniętymi efektami, informację o zatrudnieniu, z uwzględnieniem warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 Ustawy, informację o korzystaniu z instrumentów wsparcia, o których mowa w art. 21, art. 22 i art. 24-26 Ustawy.

(akta kontroli: str. 324-328)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości.

Prezes Zarządu Fundacji w złożonym Wojewodzie Wielkopolskiemu sprawozdaniu za rok 2023 przekazał nierzetelne dane, tj. w sprawozdaniu podano:

- a) liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, zatrudnionych ogółem wg stanu na 31 grudnia w ilości sześciu (kobiet), natomiast zgodnie z przedłożonym zestawieniem pn. „Zestawienie nr 1 dotyczące osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie społecznym Fundacja Początek Świata w okresie od 28 czerwca 2023 r., tj. od dnia uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego, do 5 kwietnia 2024 r., tj. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych, zwanym dalej „Zestawieniem”, ilość tych osób wynosiła trzy (kobiety),
- b) liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w ilości sześciu osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem ilość tych osób wynosiła trzy,
- c) liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze ½ pełnego wymiaru czasu pracy w ilości jednej osoby, mimo że taka osoba nie była zatrudniona,
- d) że nie zatrudniano osób z grup zagrożonych wykluczeniem, wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze wyższym niż ½ pełnego wymiaru czasu pracy, a niższym niż pełen wymiar czasu pracy, natomiast zgodnie z Zestawieniem była zatrudniona jedna taka osoba,
- e) liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy w ilości pięciu osób, natomiast zgodnie z Zestawieniem zatrudniano trzy osoby,
- f) liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem w podziale na charakter wykluczenia, zatrudnionych ogółem wg stanu na 31 grudnia w ilości sześciu osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem ilość tych osób wynosiła trzy,
- g) liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, zatrudnionych ogółem wg stanu na 31 grudnia, w tym osoby, którym został nadany status uchodźcy w ilości trzech osób, mimo że takie osoby nie były zatrudnione,
- h) liczbę osób zatrudnionych ogółem - 24, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 38,
- i) liczbę zatrudnionych kobiet - 22, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 34,
- j) liczbę zatrudnionych mężczyzn - dwóch, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła cztery,
- k) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę - 20, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 27,
- l) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze niższym niż ½ pełnego wymiaru czasu pracy w ilości dwóch osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła pięć,
- m) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze ½ pełnego wymiaru czasu pracy w ilości jednej osoby, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła dwa,
- n) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze wyższym niż ½ pełnego wymiaru czasu pracy, a niższym niż pełen etat w ilości jednej osoby, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła trzy,
- o) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy w ilości 16 osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 20,

- p) liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej w ilości czterech osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 16,
- q) liczbę osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą niebędących pracodawcami świadczącymi na rzecz przedsiębiorstwa społecznego usług przez nieprzerwany okres co najmniej trzech miesięcy w ilości dwóch osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła trzy osoby

(akta kontroli: str. 324-334)

W złożonych wyjaśnieniach Członek Zarządu Fundacji wyjaśnił, że w wyniku omyłki podano w sprawozdaniu dane niezgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli: str. 362-363)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, wnoszę o sporządzenie i przekazanie do Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu korekty rocznego sprawozdania za rok 2023, zawierającego dane zgodne ze stanem faktycznym.

VI. Pozostałe informacje.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania powyższych zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk